

fremstilling. Han trodde at unge nordmenn virret rundt folkerettsstridig med våpen, men i sivil, og ville bli skutt hvis de ble tatt til fange. Han avbrøt straks sitt forehavende da soldatene fortalte ham at alle bevæpnede nordmenn i Marka var i uniform og under militær kommando. Det er ikke riktig når Jørgensen vil ha det til at Berggrav oppfordret ungdommer på vei gjennom Marka for å melde seg til tjeneste, til å gi opp.

For ordens skyld får jeg tilføye at de to soldatene selvsagt også hørte hva Berggrav ropte i megafonen før de tok kontakt med ham. De ga overfor meg ikke uttrykk for høye tanker om Berggrav. De syntes nærmest han var litt latterlig der han sto nede i bakken og ropte. Spesielt den ene av dem var negativ til biskopen. Men nettopp derfor er det troverdig da de bekreftet hans versjon, selv om den ene gjorde det noe motstrebende.

Dette reiser et interessant spørsmål om Jørgensens forhold til kildene. Jeg har hittil ikke funnet noen dokumentasjon fra de norske politifolkene som overhørte samtalen mellom Berggrav og soldatene. Jeg kan heller ikke se at Jørgensen har referert til noen slik dokumentasjon. Dermed har vi tre kilder: Berggrav, soldatene som bekreftet hans fremstilling, og tyskerne. Det var nemlig ingen andre i umiddelbar nærhet.

Jørgensens problem er følgelig at hvis han vil fastholde sin versjon, har han ingen annen førstehånds kilde å støtte seg til enn den nazistiske propagandaen.

Jørgensen gjør et nummer av at det var tyskerne som kjørte Berggrav til Stubdal i Åsa. Dette var den eneste måten å komme dit på, uten å bli arrestert eller i verste fall skutt. Berggrav var i samme situasjon som så mange andre som tok ansvar i den kaotiske og truende situasjonen i Oslo i april 1940: Han måtte treffe ytterst vanskelige valg. Det er ikke nødvendig å tegne noe glansbilde av biskopen for å tilbakevise Jørgensens bilde av ham. Det er et spørsmål om å bruke kildene, og prøve å se situasjonen som den var.

Det sitat Jørgensen prøver å bruke mot meg, innebærer det motsatte av hva han legger i det. Vårt Vern har hatt flere artikler om meget sentrale hendelser under krigen, der vi har dokumentert at historikerne hittil har vært på villspor. Det har vi gjort ved å bygge på norsk kildemateriale, aldri nazistisk materiale.

Okkupasjonshistorien

Biskop ^{AP} Berggrav ^{19/11-98} og kildene

Av redaktør John Berg, Vårt Vern

Arne Jørgensen, medforfatter av boken om norske kommunisters forhold under krigen, har ikke tatt poenget i min korreksjon av hans fremstilling av biskop Eivind Berggravs opptreden med tysk megafon i Nordmarka i april 1940. Jørgensen bruker i Aftenposten 5.11. et løserevet sitat fra Vårt Vern, og omgår den dokumentasjon jeg la frem i et innlegg 21.10.

Jeg skrev at de to soldatene som møtte Berggrav og snakket med ham, i hovedsak bekreftet biskopens egen